

האוסף הלאומי

מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט באוניברסיטת תל אביב כולל כחמישה מיליון פריטים. אוסף זה הוא ארכיון דינמי של המגוון הביולוגי בישראל, המשמש למחקר וכמקור ידע רב וחשוב לכל דורש
 כתבה: פרופ' תמר דיין צילם: עוז ריטר

מוזיאון הטבע

מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט מוקם ומתפתח בסיוע פילנתרופי של משפחת שטיינהרדט, קרן יד הנדיב, קרן דן דוד, קרן משפחת אריסון, מילי פיליפס, עיזבון האחים שיינמן ועיזבון היינריך מנדלסון ובסיוע ממשלתי ומוסדי של הוועדה לתכנון ותקצוב, המשרד להגנת הסביבה, משרד החקלאות, משרד התיירות, משרד המדע, תוכנית מורשת במשרד ראש הממשלה וקק"ל.

הכותבת היא פרופ' במחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת תל אביב ומנהלת המוזיאון בהקמה

תחבורה, ביטחון ועוד. כל אלה נעשים תוך כדי שיתוף פעולה פעיל עם הגופים השונים האמונים על נושאים אלה, ובהם רשות הטבע והגנים. בכל שנה, המוזיאון משמש תשתית מחקר ליותר מ-440 מדענים ואנשי מקצוע ממוסדות שונים בארץ ובעולם. מדענים אלה שואלים שאלות מדעיות בתחומים מגוונים, כגון דגמים של המגוון הביולוגי בזמן ובמרחב, השפעת הניהול והניצול של הקרקע על המגוון הביולוגי, תפקידם של מינים ביולוגיים כווקטורים של מחלות, חקר מזיקי חקלאות, מאבקים והדברה ביולוגית, שחזור דגמי חי וצומח קדומים, שחזור האבולוציה והתרבות של האדם באזורנו ועוד. העניין העולמי במגוון הביולוגי ובהבנת תפקידן של מערכות אקולוגיות טבעיות כמערכות תומכות חיים עולה בקרב הקהילה המדעית, האמנות הבינלאומיות, המערכות השלטוניות והציבור הרחב. מוזיאוני טבע הם המקום שבו כל אלה נפגשים - איסוף, מחקר, מדע אזרחי, הוראה, הכשרה מקצועית, תצוגות, חינוך ופעילות להשכלת הציבור. 30 שנה לאחר ההחלטה להכיר באוספים האוניברסיטאיים כמוזיאון לאומי לטבע בהקמה - האוספים והפעילות הענפה בהם יזכו בקרוב לבית הולם שיאפשר להם לחלוק את אוצרותיהם גם עם הקהל הרחב.

מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט (בהקמה) באוניברסיטת תל אביב הוא תשתית מחקר לאומית המתעדת את המגוון הביולוגי, מקדמת את מחקר המגוון הביולוגי ותומכת בעזרת הידע המדעי גם בפעילות שלטונית וגם בהשכלת הציבור הרחב בנושאי מדע, טבע וסביבה. המוזיאון כולל כחמישה מיליון פריטי אוסף, המהווים ארכיון דינמי של המגוון הביולוגי ומאפשרים מעקב אחר שינויים במצאי מינים, בתפוצתם ובמערכות אקולוגיות בממד הזמן, כתוצאה מתהליכים טבעיים ומפעילות אדם. מרבית המינים על פני כדור הארץ הם יצורים קטנים - חרקים, עכבישים, ספוגים, פטריות קרקע, סרטנים, תולעים למיניהן ועוד - והיום ברור לנו שיש להם תפקיד חשוב במערכות האקולוגיות תומכות החיים שעל כדור הארץ. נוסף לכך, יש להם ממשק מורכב עם פעילות האדם. מינים אלו נלמדים ונחקרים בראש ובראשונה במסגרת מוזיאוני טבע. המוזיאון משמש מרכז ידע טקסונומי (טקסונומיה - מדע העוסק בתיאור מינים ובהבנת הביולוגיה הבסיסית שלהם והקשרים האבולוציוניים ביניהם), ידע שהוא חיוני הן לשימור ולניצול בר-קיימא של מערכות אקולוגיות והן למגוון רחב מאוד של פעילויות שלטוניות ובהן הגנה על הסביבה, שמירת טבע, חקלאות, בריאות,